

486

Dispensation fra CFC-reglerne for selskaber

Af Ph.d.-stipendiat, Peter Koerver Schmidt, CBS, Juridisk Institut og Tax manager, Deloitte

FAGFÆLLEBEDØMT. Artiklen har fokus på dispensationsbestemmelsen i SEL § 32, stk. 2, 2.-4. pkt., hvorefter Skatterådet kan tillade, at indkomsten i et datterselskab med koncession til at udøve forsikrings-, realkredit-, fondsmægler-, investeringsforvaltnings- eller bankvirksomhed ikke skal være omfattet af reglerne om CFC-beskatning. I den forbindelse analyseres - bl.a. på baggrund af nyere offentliggjort administrativ praksis - de betingelser, som skal opfyldes for at opnå dispensation. Herudover gøres afslutningsvis nogle til dels komparative overvejelser om de danske CFC-reglers anvendelsesområde i den henseende.

1. Indledning

Kort fortalt finder de danske CFC-regler i SEL § 32 anvendelse på selskaber eller foreninger mv., når følgende tre betingelser er opfyldt: 1) Kontrolbetingelsen – selskabet eller foreningen er moderselskab for et andet selskab eller en anden forening m.v. (datterselskabet), jf. definitionen i SEL § 32, stk. 6. 2) Indkomstbetingelsen – datterselskabets CFC-indkomst, opgjort efter SEL § 32, stk. 4 og 5, i indkomståret udgør mere end halvdelen af datterselskabets samlede skattepligtige indkomst. 3) Aktivbetingelsen – datterselskabets finansielle aktiver gennemsnitligt i indkomståret udgør mere end 10 pct. af selskabets samlede aktiver. Indholdet af disse tre betingelser analyseres ikke i denne artikel.¹ I stedet fokuseres på den dispensationsmulighed, som CFC-reglerne for selskaber mv. hjemler, og afslutningsvis sammenholdes de danske CFC-reglers anvendelsesområde med de tilsvarende regler i Sverige, Norge og Storbritannien.

Forinden dispensationsbestemmelsen behandles nærmere, forekommer det dog hensigtsmæssigt kort at fastlægge det grundlæggende anvendelsesområde for de danske CFC-regler for selskaber mv. samt undtagelserne hertil.² I den

forbindelse slår SEL § 32, stk. 1, 1. pkt. fast, at CFC-reglerne finder anvendelse på selskaber eller foreninger mv., som er omfattet af SEL § 1 eller § 2, stk. 1, litra a. Det indebærer for det første, at indregistrerede aktie- og anpartsselskaber omfattes, jf. SEL § 1, stk. 1, nr. 1. Herudover omfattes en række andre selskaber og foreninger mv. oplistet i SEL § 1, stk. 1, nr. 2-6, såfremt disse er hjemmehørende i Danmark. Endelig kan også udenlandske selskaber og foreninger mv. omfattes af de danske CFC-regler, såfremt de udøver et erhverv med fast driftssted i Danmark, jf. SEL § 32, stk. 1, jf. SEL 2, stk. 1, litra a.

Tre eksplicitte undtagelser fra CFC-reglernes anvendelsesområde forefindes i loven. For det første finder CFC-reglerne ikke anvendelse, såfremt koncernen har valgt international sambeskatning efter SEL § 31 A, jf. SEL § 32, stk. 2, 1. pkt.³ Den anden undtagelse medfører, at CFC-reglerne ikke bringes i anvendelse, hvis moderselskabets aktier i datterselskabet udgør aktier eller investeringsforeningsbeviser i investerings-selskaber efter aktieavancebeskatningslovens regler, jf. SEL § 32, stk. 1, nr. 3.⁴ Som en tredje undtagelse fremgår det af SEL § 32, stk. 1, nr. 4, at CFC-reglerne ikke finder anvendelse, hvis moderselskabets aktier i datterselskabet ejes gennem en juridisk person, der beskattes efter reglerne i SEL § 13 F – dvs. livsforsikrings-selskaber.⁵ Ud over disse tre eksplicitte undtagelser gælder, at indkomsten i et selskab heller ikke omfattes af CFC-beskatning hos moderselskabet, hvis selskabet er omfattet af en skyggesam-beskatning efter § 15, stk. 8 og 9, i lov nr. 426 af 6. juni 2005.⁶

2. Dispensation

Som CFC-betingelserne er skruet sammen, er særligt den finansielle sektor eksponeret for at blive omfattet af reglerne, da det af den udtømmende opregning i SEL § 32, stk. 5 fremgår, at skat-

tepligtige indkomster i forbindelse med forsikringsvirksomhed, virksomhed som penge- eller realkreditvirksomhed eller finansiel virksomhed i øvrigt omfattes af definition af CFC-indkomst, jf. bestemmelsens nr. 9.⁷ Lige fra CFC-reglernes indførelse ved L 35 (1994/1995) er reglerne således fra mange sider blevet kritiseret for at diskriminere virksomheder i den finansielle sektor, idet indkomst fra finansiel virksomhed kunne medføre CFC-beskatning hos det danske moderselskab, selvom indkomsten hidrørte fra aktiv erhvervsvirksomhed (inden for den finansielle sektor).⁸ På den baggrund blev der med vedtagelsen af L 99 (2001/2002 – 2. samling) indført adgang til, at Ligningsrådet – nu Skatterådet – kan give dispensation fra anvendelse af CFC-reglerne, såfremt en række betingelser opfyldes, da CFC-reglerne ikke skal hindre de omfattede finansielle selskaber i at etablere et datterselskab, når datter-

selskabet hovedsageligt driver virksomhed med uafhængige parter i sit eget hjemland.⁹

Offentliggjort praksis vedrørende CFC-reglerne er generelt sparsom. Ud af den offentliggjorte administrative praksis udgør afgørelser vedrørende meddelelse af eller afslag på dispensation den overvejende del. Desværre er langt hovedparten af disse afgørelser alene offentliggjort i stærkt forkortet form, da det ifølge Skatteministeriet ikke har været praktisk muligt at foretage en effektiv anonymisering af den samlede afgørelsestekst. Selvom det således er sparsomt, hvad der kan udledes af den offentliggjorte dispensationspraksis, har især enkelte nyere afgørelser fra 2011 kastet lys over en række forhold. Disse afgørelser er inddraget ved analysen af de enkelte betingelser nedenfor. Et overblik over offentliggjort dispensationspraksis fra Skatterådet følger her:¹⁰

Tilladelse	Afslag	Begge dele	Ophævelse af tidligere vilkår
TfS 2011, 459	TfS 2011, 459	TfS 2010, 271	TfS 2009, 813
TfS 2011, 477	TfS 2008, 1378	TfS 2009, 816	
TfS 2010, 705			
TfS 2010, 195			
SU 2010, 43			
TfS 2009, 736			
TfS 2009, 70			
SU 2009, 26			
TfS 2008, 1154			
SU 2008, 326			
TfS 2008, 929			
TfS 2008, 911			
TfS 2008, 821			
SU 2008, 215			
TfS 2008, 603			
I alt: 15	I alt: 2	I alt: 2	I alt: 1

2.1. De enkelte betingelser for dispensation

Af SEL § 32, stk. 2, 2.-4. pkt. fremgår, at Skatterådet kan give dispensation, hvis en række kumulative betingelser opfyldes.¹¹ For det første er det

en betingelse, at datterselskabet har koncession til at udøve forsikrings-, realkredit-, fondsmægler-, investeringsforvaltnings- eller bankvirksomhed.¹² Skatteministeren har i den forbindelse oplyst, at en bankvirksomhed med accessoriske aktiviteter, som anses for at være naturlige dele af en bankvirksomhed, også kan opnå dispensation fra CFC-reglerne, når blot bankens hovedområde er traditionel bankvirksomhed.¹³ I TfS 2011, 477 fandt Skatterådet, at et selskab, der havde licens til at drive virksomhed med følgende områder, måtte sidestilles med investeringsforvaltningsvirksomhed omfattet af dispensationsmuligheden: 1) Management af fonde, herunder tvungne og frivillige pensionsfonde, 2) Management af frivillige værdipapirporteføljer, 3) investeringsrådgivning vedrørende værdipapirer, 4) Opbevaring af klienters andele af fonde.

Den *anden* betingelse, som skal opfyldes for at kunne modtage dispensation, er, at datterselskabet skal være underlagt offentligt tilsyn. For udenlandske datterselskaber gælder, at datterselskabet skal være underlagt et tilsyn i sit hjemland, som svarer til det danske Finanstilsyn.¹⁴

Som en *tredje* betingelse gælder, at den væsentligste del af indkomsten skal komme fra virksomhed med kunder i det land, hvor datterselskabet er hjemmehørende. Af forarbejderne fremgår, at kravet som hovedregel vil være opfyldt, hvis datterselskabets indtægter fra virksomhed på det hjemlige marked er mindst dobbelt så store som fra virksomhed med udenlandske kunder. Endvidere fremgår, at private kunder er hjemlandskunder, hvis den pågældende bor i landet, mens virksomheder anses for at være hjemlandskunder, hvis kundeforholdet vedrører virksomhed udført i det pågældende land.¹⁵

Begrebet *indkomst*, som anvendt i SEL § 32, stk. 2, er ikke specifikt defineret i lovtæksten. I TfS 2011, 477 valgte den anmodende bank at anvende bruttoindtægten ved vurderingen, dvs. summen af bruttorenteindtægter, gebyrer, handelsindtægter og andre ordinære indtægter, som grundlag for bankens dokumentation. Skatterådet synes ikke at have haft indvendinger herimod. Som anført oven for, fastslår forarbejderne endvidere, at det er datterselskabets *indtægter* på det hjemlige marked, som skal sættes i forhold

til indtægterne fra udenlandske kunder. Umiddelbart kan det forekomme noget misvisende, at lovtæksten taler om *indkomst* – normalt forstået som nettobeløb – mens forarbejderne lægger vægt på, hvor *indtægterne* hidrører fra. Omvendt ville det dog være uhensigtsmæssigt, hvis vurderingen af, om betingelsen opfyldes, tillige skulle baseres på, hvor datterselskabets udgifter hidrører fra.¹⁶

I øvrigt følger det af forarbejderne, at ved vurderingen af, om datterselskabet opfylder betingelserne, skal der ses på de reelle kundeforhold. Eksempelvis skal der ses igennem back-to-back-arrangementer i forbindelse med vurderingen af, om samhandlen er med uafhængige parter. Et selskab, som opfylder betingelserne, må siges at drive almindelig forsikrings- eller bankvirksomhed uden væsentlig grænseoverskridende aktivitet, og er ikke placeret i det pågældende land med henblik på at opnå skattemæssige fordele i forhold til Danmark eller andre lande. Et sådant selskab bør derfor ifølge lovgiver ikke være omfattet af CFC-reglerne.¹⁷

TfS 2011, 459 angik netop spørgsmålet om et datterselskabs reelle kundeforhold. Det pågældende datterselskab, der var beliggende i udlandet, havde en investeringsforening i samme land som kunde, og havde derudover enkelte danske kunder. I 2008 hidrørte 97,2 pct. af indtjeningen fra den pågældende investeringsforening, mens tallet i 2009 var 97,5 pct. Datterselskabet administrerede og forvaltede kapitalen i investeringsforeningen, hvorfor Skatteministeriet fandt, at datterselskabet måtte anses for at have en betydelig indflydelse på investeringsforeningen. Endvidere fandt Skatteministeriet, at det ikke var investeringsforeningen, men derimod investeringsforeningens bagvedliggende investorer, der udgjorde datterselskabets reelle kunder. I den forbindelse lagde Skatteministeriet bl.a. vægt på, at det af datterselskabets regnskab for 2008 var anført, at datterselskabet ville tilbyde ydelser til kunder i 16 lande via den pågældende investeringsforening. Herimod fremførte anmoder, at datterselskabet ikke modtog nogen indtægter direkte fra de bagvedliggende investorer, samt at investeringsforeningen i det pågældende land udgjorde en selvstændig juridisk enhed såvel civilretligt som skatteretligt. Skatteministe-

riet fastholdt imidlertid sin indstilling, og fandt på baggrund af en samlet konkret vurdering, at datterselskabet ikke kunne anses for at drive finansiel virksomhed, hvor de reelle kundeforhold tilsagde, at den væsentligste del af indkomsten stammede fra virksomhed med kunder i det land, hvor datterselskabet var hjemmehørende. Skatterådet tiltrådte indstillingen og begrundelsen. Henset til lovbemærkningernes eksplicitte angivelse af, at der skal fokuseres på de reelle kundeforhold, forekommer afgørelsen korrekt.

En *fjerde* betingelse foreskriver, at den væsentligste del af indkomsten skal komme fra virksomhed med kunder, som ikke er koncernforbundne med datterselskabet, jf. LL § 2, stk. 2.¹⁸ I den forbindelse angiver forarbejderne, at kravet som hovedregel vil være opfyldt, hvis datterselskabets indtægter fra virksomhed med uafhængige parter er mindst dobbelt så store som indtægter fra virksomhed med koncernforbundne virksomheder.¹⁹

Som en *femte* betingelse for dispensation gælder, at datterselskabets kapitalgrundlag ikke må overstige, hvad driften af forsikrings-, realkredit-, fondsmægler-, investeringsforvaltnings- eller bankvirksomheden tilsiger. Ved denne vurdering kan bl.a. indgå: i) den sædvanlige kapitalstyrke i branchen i det pågældende land, ii) det offentlige tilsyns krav og anbefalinger i det pågældende land samt iii) kapitalstyrken i andre selskaber (inden for samme branche) i samme koncern.²⁰ I den forbindelse har skatteministeren anerkendt, at idet forsikringsaktivitet typisk drives med en relativt stor kapitalmæssig sikkerhedsmargin i forhold til de minimumskrav, som fremgår af forsikringslovgivningen, vil en kapitalbinding, der overstiger minimumskravet, ikke i sig selv hindre adgangen til dispensation. Desuden skal vurderingen ske på grundlag af, hvordan kapitalgrundlaget har været gennem en periode, idet der typisk vil være udsving i selskabets kapitalgrundlag i løbet af året.²¹

I TfS 2011, 477 fandt Skatterådet, at et udenlandsk datterselskabs kapitalgrundlag ud fra de fremlagte regnskaber og oplysninger ikke oversteg, hvad driften af virksomheden tilsagde. Det anmodende selskab havde oplyst, at datterselskabet i 2008 var kapitaliseret med ca. 95 pct. egenkapital, mens den gennemsnitlige egenkapital for

hele markedet udgjorde 92,54 pct.. Herudover henså Skatterådet endvidere til en række oplysninger fra Finanstilsynets hjemmeside, hvoraf det fremgik, at investeringsforvaltningsselskaber (store) havde en solvensprocent på 82,7 pct. i 2008 og 90,7 pct. i 2009.

I en anden afgørelse vedrørende et dansk datterselskab, som drev bankvirksomhed, fremgår det, at vurderingen af solvensprocenten fandt sted via en sammenligning med andre banker i samme gruppe efter Finanstilsynets opdeling, jf. TfS 2008, 603.²² Det blev i øvrigt i TfS 2011, 459 slået fast, at kapitalforholdene i et udenlandsk selskab ikke ved vurderingen skal sammenlignes med kapitalforholdene for tilsvarende danske virksomheder, som anmoder ellers havde gjort, idet der i stedet skal sammenlignes med andre virksomheder beliggende i samme land. Skatteministeriet havde på den baggrund opgjort datterselskabets solvensprocent til 231,58 pct. mod en gennemsnitlig solvensprocent i det pågældende land på 161,58 pct.. Selvom datterselskabets solvensprocent således lå højere end gennemsnittets, fandt Skatteministeriet ud fra en konkret vurdering, at selskabet ikke var overkapitaliseret, pga. det af anmoder oplyste om datterselskabets risikoprofil og ekspansionsplaner.²³ Skatterådet tiltrådte indstillingen og begrundelsen. Afgørelsen illustrerer, at selvom et datterselskab har et (for) højt relativt kapitalgrundlag, kan konkrete forhold, som eksempelvis en forestående ekspansion eller særlige risikobetragtninger, medføre, at dispensation alligevel kan meddeles.

SU 2008, 215 angik et udenlandsk datterselskab, der drev skadeforsikringsvirksomhed, og hvor det af sagsfremstillingen samt indstilling og begrundelse fremgår, at det voldte en del problemer at fastlægge, med hvilke nøgletal der skulle sammenlignes. Ansøgeren anførte således, at nøgletallet kapitaldækning ikke var brugbart til sammenligning af selskabets kapitalisering, da det udtrykte et risikovægtet tal, der tog i betragtning, om selskabet havde investeret i risikable eller mindre risikable værdipapirer m.v. Da datterselskabet lå inde med en forholdsmeget stor andel af obligationer og derimod ikke mere risikobetonede aktier, blev nøgletallet kapitaldækning derfor højt for datterselskabet. På den

baggrund havde ansøger udfærdiget et alternativt sammenligningsgrundlag, hvor konkurrenternes korresponderende nøgletal i det pågældende land var beregnet ud fra, at de ikke havde aktier, således at der kunne ske en sammenligning med datterselskabet. På den baggrund syntes datterselskabet ikke at ligge i den højere ende, hvad angik nøgletallet kapitaldækning. SKAT havde som udgangspunkt forståelse for synspunktet om, at et risikovægtet nøgletal ikke er et godt sammenligningsgrundlag, da det er afhængigt af investeringsstrategi, men anførte samtidig, at der kunne anlægges det synspunkt, at datterselskabet inden for de givne rammer reelt havde for meget kapital, når der var levnet mulighed for at investere i mere risikobetonede aktiver uden at komme i konflikt med de minimumskrav til kapitalisering, som eksisterede i datterselskabets hjemland. SKAT fandt det derfor væsentligt også at sammenligne med nøgletallet solvensmargin, der udtrykker, i hvilket omfang egenkapitalen kan dække selskabets forsikringsmæssige risiko. Dette nøgletal lå for datterselskabet i den lavere ende sammenholdt med konkurrerende parter, hvilket efter SKATs opfattelse tydede på, at selskabet ikke var overkapitaliseret. På den baggrund lød SKATs indstilling som følger:

“SKAT finder derfor samlet og under nogen tvivl, at Y A/S har en kapital, der svarer til selskabets drift. Der lægges vægt på, at selskabet har en relativt lav solvensmargin, og at selskabets kapitaldækning ikke er høj, såfremt der i højere grad investeres i aktier frem for statsobligationer...” (egen understregning).

Skatterådet fulgte SKATs indstilling og begrundelse.²⁴

Samlet set må det konkluderes, at betingelsen vedrørende kapitalbehovet giver anledning til en del praktiske problemer, men at Skatterådet samtidig er villig til at foretage en forholdsvis pragmatisk vurdering baseret på konkrete og eventuelt særegne forhold for det pågældende datterselskab, ligesom Skatterådet er villig til at meddele dispensation, selvom nogen usikkerhed foreligger, jf. den ovenfor understregede formulering “under nogen tvivl”.

Som en *sjette* og sidste betingelse gælder, at datterselskabet skal være dansk, eller at beskattningen af udbytte fra datterselskabet til moderselskabet vil skulle frafalde eller nedsættes efter bestemmelserne i moder-/datterselskabsdirektivet (90/435/EØF) eller efter dobbeltbeskatningsoverenskomsten med Færøerne, Grønland eller den stat, hvor datterselskabet er hjemmehørende.²⁵ Denne betingelse svarer til betingelsen om begrænset skattepligt af udbytter i SEL 2, stk. 1, litra c, 3. og 4. pkt. Ved indirekte ejerskab af datterselskabet, er betingelsen, at udbyttet fra datterselskabet til moderselskabet vil skulle frafalde eller nedsættes efter bestemmelserne i moder-/datterselskabsdirektivet eller efter en dobbeltbeskatningsoverenskomst, hvis moderselskabet havde været den direkte ejer.²⁶

2.2. Særligt om faste driftssteder

Dispensationsbestemmelsen omfatter ikke kun datterselskaber, idet bestemmelsen tillige finder anvendelse på danske selskabers faste driftssteder i udlandet, jf. SEL § 8, stk. 2, 4. pkt., der fastslår, at SEL § 32 finder tilsvarende anvendelse på danske selskabers faste driftssteder i udlandet, bortset fra SEL § 32, stk. 7, 1. pkt., og stk. 10. Også udenlandske selskabers faste driftssteder i tredjeland, som omtalt i SEL § 32, stk. 3, 2. pkt., omfattes af dispensationsadgangen.²⁷ Skatterådets afgørelse i TfS 2010, 705 kunne måske foranledige til at tro, at betingelsen vedrørende kapitalgrundlaget ikke er relevant i forhold til faste driftssteder (filialer), idet Skatterådet konkluderede, at filialen ikke var overkapitaliseret som følge af, at der ikke var allokeret en egentlig egenkapital til filialen.²⁸ Denne opfattelse afvises dog af Skatterådet i TfS 2011, 477, som eksplicit anfører, at det også for filialer er relevant at vurdere filialens kapitalforhold mv. Skatterådet er dog opmærksom på den problemstilling, at når en dansk bank driver virksomhed i udlandet gennem en filial, så allokeres der ikke (nødvendigvis) en egentlig egenkapital til filialen.²⁹ I den forbindelse anfører Skatterådet, at den filialkapital, som opgøres til brug for den skattemæssige indkomstopgørelse, ikke kan anvendes ved vurderingen af, om filialen er overkapitaliseret. Af den offentliggjorte afgørelse er det dog ikke muligt at udlede

præcise retningslinjer for, hvordan vurderingen af en filials kapitalbehov skal foretages, da der i afgørelsen herefter blot anføres følgende:

“Når henses til det i sagen i øvrigt oplyste om filialens indkomstforhold, aktiver og passiver mv., finder Skatteministeriet, at filialen kan fritages for CFC-beskatning. Der er herved henset til Finanstilsynets hjemmeside, tal og fakta, hvoraf fremgår resultat- og balanceoplysninger for pengeinstitutter grp. 1-3.”

2.3. Øvrige forhold vedrørende dispensation

Det er hvert enkelt datterselskab for sig, som skal bedømmes ved dispensationsbehandlingen. Dette gælder også, hvor to datterselskaber er beliggende i samme udland.³⁰ Tilladelsen gives af Skatterådet, som fastsætter vilkår for tilladelsen, der maksimalt kan være 10 år pr. tilladelse, jf. SEL § 32, stk. 2, sidste pkt. Tilladelsen gives under forudsætning af, at der ikke sker væsentlige ændringer i datterselskabet, som har betydning for tilladelsen. Skatterådet kan eksempelvis fastsætte vilkår om, at det danske moderselskab årligt skal indsende materiale, som viser status i datterselskabet vedrørende aktiviteter med ikke-hjemlige kunder og kapitalstyrke.³¹ Det fremgår af administrativ praksis, at fremgangsmåden synes at være, at Skatterådet stiller vilkår om, at moderselskabet årligt, og senest samtidig med indsendelsen af selvangivelse for det pågældende indkomstår, tilsender den skatteansættende myndighed en erklæring om, at de betingelser og forudsætninger, der ligger til grund for tilladelsen, i al væsentlighed er uændrede. Herudover forbeholdes den skatteansættende myndighed ret til at efterprøve, om erklæringen er korrekt, og det anmodende selskab er således på forlangende forpligtet til at dokumentere, i hvilket omfang de oplysninger og sammenligningstal m.v., der er lagt til grund ved tilladelsen, ikke har ændret sig i diskvalificerende retning.³²

I øvrigt skal Skatterådets afgørelse i TfS 2009, 813 kort nævnes. Sagen angik en situation, hvor Skatterådet tidligere havde meddelt dispensation vedrørende et udenlandsk datterselskab, som drev bankvirksomhed, med vilkår om, at der

skulle ske udlodning i 2008 med henblik på at opfylde kravet om et passende kapitalgrundlag i datterselskabet. På baggrund af nye oplysninger fra datterselskabets danske moderselskab fandt Skatterådet det imidlertid sandsynliggjort, at det udenlandske datterselskab nu opfyldte kravet om, at dets kapitalgrundlag ikke oversteg, hvad driften af banken tilsagde, hvorfor vilkåret blev fjernet.

Det fremgår ikke klart af hverken bestemmelsens ordlyd eller bemærkningerne til L 99 (2001/2002 – 2. samling), hvad konsekvenserne vil være, hvis ét eller flere vilkår i et indkomstår ikke opfyldes.³³ På et spørgsmål om, hvad der ville ske, hvis dispensationsbetingelserne blev overskredet i et enkelt indkomstår, svarede skatteministeren imidlertid blot, at dispensationen ville bortfalde, og at Ligningsrådet (nu Skatterådet) ville kunne give en ny tilladelse, hvis betingelserne på et senere tidspunkt måtte blive opfyldt igen.³⁴ Skatterådets afgørelse i SU 2008, 215 er et eksempel på, at der meddeles dispensation, selvom der tidligere er givet afslag, når betingelserne efterfølgende opfyldes. Konkret havde datterselskabet siden 2005, hvor afslaget blev givet, foretaget en række udbytteudlodninger, således at datterselskabet kun havde den kapital, som var nødvendig af forretningsmæssige årsager.

2.4. Vurdering af dispensationsbestemmelsen

I litteraturen er dispensationsmulighederne som følge af de ovenfor nævnte betingelser blevet kritiseret for at være ganske snævre, bl.a. set i lyset af, at den finansielle sektor efter ophævelsen af lavskattetesten i forbindelse med L 213 (2006/2007) nærmest pr. definition omfattes af CFC-reglerne.³⁵ Hertil bemærkede Skatteministeriet dog allerede ved dispensationsadgangens indførelse, at principielle hensyn taler imod, at der indføres skønsmæssig dispensationsadgang på skattelovgivningens område, men at den alligevel foreslåede dispensationsadgang skyldtes, at det teknisk ville være meget svært at indføre objektive regler. I stedet er dispensationsadgangen således blevet bundet til bestemte kriterier.³⁶ Endvidere er det blevet anført, at det kan undre, at det angives som en betingelse, at den væsentligste

del af indkomsten skal stamme fra virksomheder med kunder i samme land, idet datterselskabet sagtens kan drive aktiv erhvervsvirksomhed, uden at datterselskabets kunder nødvendigvis er beliggende i samme land.³⁷ Sidstnævnte kritikpunkt var lovgiver dog allerede opmærksom på ved dispensationsadgangens indførelse, og lovgiver begrundede betingelsen med, at såfremt der blev åbnet for dispensationsadgang til selskaber uden lokalt kundegrundlag, kunne grænseoverskridende forsikringsvirksomhed i stedet for at blive udført fra Danmark udøves fra et lavskattelands.³⁸ Til trods for at Skatteministeriets bekymring er forståelig, må (i hvert fald dele af) ovennævnte kritik tiltrædes. Det forekommer at være en noget tung løsning først pr. definition at lade hele den finansielle sektor være undergivet af CFC-regler, for dernæst på baggrund af en række snævre og ikke uproblematisk betingelser at give adgang til dispensation.

3. Perspektivering

Det er i almindelighed ganske udbredt, at et lands CFC-regler indeholder undtagelser eller mulighed for dispensation fra reglerne.³⁹ Perspektiverende synes det derfor formålstjenligt at kaste et blik på, hvordan andre lande har skåret anvendelsesområdet for deres CFC-regler til. Indledningsvist skal det i den forbindelse generelt bemærkes, at mange lande traditionelt helt har undtaget finansiell indkomst hidrørende fra aktiv virksomhed som finansiell institution mv. fra at indgå i definitionen af CFC-/passiv indkomst.⁴⁰ Andre lande anvender brancheundtagelser, hvorefter eksempelvis finansielle institutioner mv. helt undtages fra CFC-reglernes anvendelsesområde.⁴¹

Ud over disse mere generelle observationer forekommer det interessant at se (lidt) grundigere på, hvordan nogle af vores nabolande har defineret anvendelsesområdet for deres CFC-regler i den henseende, da anvendelsesområdet i disse landes regler umiddelbart synes snævrere, end det som gør sig gældende i dansk skatteret.

Efter de svenske CFC-regler skal fuldt skattepligtige og begrænset skattepligtige med fast driftssted i Sverige under givne betingelser medregne indkomst i udenlandske juridiske personer, jf. 39a kap. 13 § inkomstkattelagen.⁴² CFC-be-

skatning indtræder kun hvis mindst 25 pct. af kapitalen eller stemmerne i det udenlandske selskab direkte eller indirekte kontrolleres af det svenske moderselskab.⁴³ Selvom den svenske kontrolbetingelse således er mere restriktiv end den danske, der som bekendt bygger på et krav om bestemmende indflydelse, er det generelle anvendelsesområde for de svenske regler kraftigt indsnævret, da det svenske regelsæt anvender en lavskattetest i stil med den, det danske CFC-regime indeholdt frem til vedtagelsen af L 213 (2006/2007).

Det fremgår således af 39a kap. 5 § inkomstkattelagen, at CFC-reglerne alene finder anvendelse på lavt beskattet indkomst, dvs. hvor beskatningen er lavere, end den beskatning som skulle have fundet sted, hvis 55 pct. af indkomsten havde udgjort indkomst for et svensk aktieselskab med tilsvarende virksomhed i Sverige. Herved udelukkes en hel række datterselskaber fra reelt at blive omfattet af de svenske regler. Endvidere omfattes indkomst fra udenlandske datterselskaber alene af CFC-beskatning, hvis datterselskabet er hjemmehørende og skattepligtigt i et land nævnt på den såkaldte "grå liste" ("Kompletteringsreglen"), der udgøres af et bilag med en fortegnelse over, hvilke stater som har eller potentielt ikke har et acceptabelt beskatningsniveau.⁴⁴

Fortegnelsen i bilaget til de svenske CFC-regler angiver dog som en undtagelse, at indkomst fra bank-, forsikrings- og finansielle aktiviteter (i stater med et ellers i øvrigt acceptabelt beskatningsniveau) alligevel kan anses for lavt beskattet. Muligheden for CFC-beskatning af sådan indkomst fra visse finansielle aktiviteter er imidlertid begrænset til fordel for skatteyderen.⁴⁵ Begrænsningen indebærer, at de svenske CFC-regler – for så vidt angår datterselskaber hjemmehørende inden for EØS – alene finder anvendelse på indkomst fra koncernintern bank-, finansierings- og forsikringsvirksomhed.⁴⁶ Afslutningsvis skal det om de svenske CFC-regler bemærkes, at der efter EU-Domstolens afgørelse i sag C-196/04, *Cadbury Schweppes* (SU 2006, 333), er indsat en generel undtagelse, hvorefter indkomst hos datterselskaber hjemmehørende i EØS ikke skal anses for lavt beskattede, hvis datterselskabet udgør en virkelig etablering, hvorfra erhvervsmæssigt motiveret virksomhed drives.⁴⁷

De norske CFC-regler – normalt benævnt NOKUS-reglerne – findes i sktl. §§ 10-60 til 10-68.⁴⁸ Reglerne finder anvendelse på både fysiske personer og aktieselskaber mv., der er fuldt skattepligtige til Norge eller begrænset skattepligtige pga. udøvelse af erhvervsvirksomhed igennem et fast driftssted i Norge.⁴⁹ To hovedbetingelser skal være opfyldt, såfremt CFC-beskatning skal komme på tale. For det første skal datterselskabet være under norsk kontrol, dvs. at skatteydere, som er hjemmehørende i Norge, skal eje/kontrolere mindst 50 pct. af stemmerne eller kapitalen i datterselskabet ved både indkomstårets start og ophør.⁵⁰ For det andet skal datterselskabet være hjemmehørende i et lavskattelands, hvorved forstås et land, hvor skatteniveauet (effektivt) er lavere end 2/3 af det norske.⁵¹

For selskaber beliggende i lande, som Norge har indgået en dobbeltbeskatningsaftale med, gælder som en yderligere betingelse for at blive omfattet af NOKUS-reglerne, at selskabets indtægter hovedsagelig skal være af passiv karakter.⁵² I den henseende er det værd at bemærke, at det af lovbemærkningerne fremgår, at et datterselskabs indtægter fra ordinær bank- og forsikringsvirksomhed mv. som hovedregel ikke skal anses for passiv indkomst.⁵³

Umiddelbart forekommer kontrolbegrebet i de norske regler bredere end i de danske regler, idet CFC-reglerne potentielt kan bringes i anvendelse, selv om de norske aktionærer ikke opererer i fællesskab, når blot de norske aktionærer til sammen udgør mindst 50 pct. Imidlertid må lavskattetesten anses for at indsnævre CFC-reglernes anvendelsesområde betragteligt. Endvidere indeholder de norske regler, ligesom de svenske, en undtagelse for datterselskaber, som er beliggende i et EØS-land og driver reel økonomisk virksomhed dér.⁵⁴ Herudover har de norske skattemyndigheder offentliggjort en "black-list" og en "white-list", hvorefter de pågældende lande som udgangspunkt skal anses som værende eller ikke værende lavskattelands uden nærmere vurdering.⁵⁵

Sammenfattende kan det om de svenske og norske CFC-regler anføres, at det grundlæggende anvendelsesområde for reglerne synes smallere end de danske CFC-reglers – idet begge regelsæt

indeholder en lavskattetest samt en undtagelse for datterselskaber beliggende i EØS, som driver reel økonomisk virksomhed – samt at reglerne ikke i samme grad som de danske grundlæggende forekommer at ramme finansielle institutioner mv. På den baggrund synes behovet for en dispensationsbestemmelse i stil med den danske heller ikke for presserende.

Ud over Sverige og Norge forekommer det hensigtsmæssigt at skele til Storbritannien, hvor en længerevarende og meget grundig konsultationsproces har ført til, at der i juni 2011 blev fremsat et opdateret forslag til et nyt britisk CFC-regime.⁵⁶ Baggrunden for forslaget er en målsætning om at skabe det mest konkurrencedygtige skattesystem i G20.⁵⁷ I den forbindelse anfører HM Revenue & Customs, at der er behov for en modernisering af det gældende regime, således at de ny CFC-regler:

1. specifikt målrettes mod datterselskaber, hvor til der kunstigt er overført indkomst fra Storbritannien,
2. udelukker CFC-beskatning af udenlandsk indkomst, der ikke er kunstigt overført fra Storbritannien, og
3. ikke medfører beskatning af reel økonomisk aktivitet i udlandet. I den forbindelse foreslås det at indføre en hel række undtagelser fra CFC-reglernes anvendelsesområde med henblik på bl.a. at sænke selskabernes compliance-omkostninger, således at det for de fleste datterselskabers vedkommende umiddelbart vil kunne konstateres, om datterselskabet omfattes af mindst én af undtagelserne (eller i det mindste af én af de mere ukomplicerede undtagelser).⁵⁸

I nærværende artikels sammenhæng er det særligt interessant at bemærke, at reglerne indeholder brancheundtagelser for forsikrings- og bankvirksomhed. En af betingelserne for at blive omfattet af disse to brancheundtagelser er, at mindst 80 pct. af datterselskabets aktivitet består i bank- eller forsikringsaktivitet. Ud over brancheundtagelserne findes følgende undtagelser: "Low Profits Exemption", "Excluded Countries Exemption", "Temporary Period Exemption", "Territorial

Business Exemptions”, “Finance Company Partial Exemption” samt “General Purpose Exemption”. Sidstnævnte undtagelse skal ses som en udvidet afløser til den tidligere gældende “motive test”, der ikke kunne redde de dagældende britiske CFC-regler fra at være EU-stridige som følge af EU-Domstolens dom i sag C-196/04, *Cadbury Schweppes*.⁵⁹

Det er naturligvis ikke sikkert, at én af de ovenfor skitserede løsninger i fremmed ret med fordel kan implementeres direkte i dansk skatteret, da udformningen af CFC-regler bør afstemmes i forhold til, hvordan landets (internationale) skatteregler i øvrigt er skruet sammen. Da både Sverige, Norge og Storbritannien anvender et “deferral principle” for udenlandske datterselskaber samt har indført “participation exemption” i relation til datterselskabsudbytter, og da Storbritannien bevidst er i færd med at dreje sine selskabsskatteregler væk fra et globalindkomstprincip og hen imod et territorialprincip, synes det dog oplagt at søge inspiration fra bl.a. disse retssystemer, når anvendelsesområdet for de danske CFC-regler for selskaber vurderes.⁶⁰

Noter

- For en generel gennemgang af reglerne efter vedtagelsen af L 213 (2006/2007) se i stedet *Sara Stentz Zahle & Søren Steenholdt*, SR-skat, 2007, nr. 6, p. 477-489, *Lars Nyhegn-Eriksen*, RR 2007, nr. 8, p. 60 et seq. samt *Daniell Rosenlund & Søren Reinhold Andersen*, SU 2007, 235. Se endvidere *Kim Wind Andersen*, UfS 2009, 10. CFC-reglerne for fysiske personer behandles ikke i denne artikel.
- Det bemærkes i den forbindelse, at CFC-reglerne også finder anvendelse på *fonde og foreninger*, der er skattepligtige efter fondsbeskatningsloven, jf. FBL § 12, 1. pkt. Dette gælder dog ikke i det omfang, indkomsten skal medregnes til et selskabs skattepligtige indkomst efter SEL § 32, jf. fondsbeskatningslovens § 12, 2. pkt. Fonde blev omfattet af CFC-reglerne med vedtagelsen af L 118 (1995/1996).
- Bestemmelsen herom fik sin nuværende placering og udformning med vedtagelsen af L 213 (2006/2007). Forud herfor fremgik det af dagældende SEL § 32, stk. 15, at såfremt de almindelige betingelser for international sambeskatning var opfyldt, fandt disse regler efter ansøgning anvendelse i stedet for CFC-reglerne. Denne tilgang havde været fuldt lige siden indførelsen af CFC-reglerne med vedtagelsen af L 35 (1994/1995).
- Undtagelsen blev indsat i forbindelse med vedtagelsen af L 79 (2005/06), hvorved en række konsekvensændringer, udløst af en større omskrivning og forenkling af aktieavancebeskatningsloven, blev gennemført. Ændringerne i ABL medførte bl.a., at dagældende ABL § 2 a om aktier i finansielle datterselskaber beliggende i lavskattelande blev ophævet, idet en ny regel om investeringsselskaber i ABL § 19 i stedet blev indført. Som en afledt konsekvens blev det indføjet som en betingelse for CFC-beskatning, jf. SEL § 32, stk. 1, nr. 3, at moderselskabets aktier i datterselskabet ikke måtte være aktier eller investeringsforeningsbeviser m.v. i investeringsselskaber efter ABL’s regler, idet der ikke længere var behov for CFC-beskatning af aktionærer i sådanne selskaber, da aktionærer i investeringsselskaber alligevel undergives løbende lagerbeskatning, jf. bemærkningerne til betænkning af 7/12 2005, bilag 7 til L 79 (2005/2006). Se i øvrigt TfS 2008, 889. For yderligere om investeringsselskaber se f.eks. *Jakob Bundgaard & Peter Koerver Schmidt*, TfS 2009, 567 samt *Inge Langhøve Jepsen*, TfS 2010, 327, p. 1490-1506.
- Undtagelsen blev indsat med vedtagelsen af L 110 A (2006/2007). Efter de hidtil gældende regler beskattedes finansiell indkomst i CFC-selskabet hos livsforsikringsselskabet, samtidig med at aktierne i CFC-selskabet lagerbeskattedes efter et nettoopgørelsesprincip. Denne potentielle dobbeltbeskatning er således fjernet ved at undlade CFC-beskatning, i det omfang aktierne i CFC-selskabet allerede lagerbeskattes efter nettoopgørelsesprincippet, jf. L 110A (2006/2007), bemærkningerne til de enkelte bestemmelser, § 1, nr. 30.
- Med andre ord viger CFC-beskatningen for en eventuel skyggesambeskatning. Indkomsten i et sådant selskab omfattes først af CFC-beskatning fra og med, at tidligere uudnyttede underskud er genbeskattet. Denne undtagelse fremgår ikke eksplicit af SEL § 32, men er omtalt i forarbejderne til L 213 (2006/2007), jf. L 213 (2006/2007), bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser, § 1, nr. 12.
- Bestemmelsen blev indføjet som led i objektiveringen af CFC-reglerne i forbindelse med vedtagelsen af L 99 (2001/2002 – 2. samling). Helt fra CFC-reglernes indførelse med vedtagelsen af L 35 (1994/1995) er banker og forsikringsselskaber mv. dog blevet anset som typeeksempler på selskaber, der omfattes af CFC-reglerne, jf. skatteministerens svar på henvendelse fra Ernst & Young, bilag 36 til L 35 (1994/1995). Se endvidere skatteministe-

- rens svar på henvendelse fra Finansrådet, bilag 33 til L 35 (1994/1995), samt skatteministerens svar på henvendelse fra Assurandør-Societetet, bilag 26 til L 35 (1994/1995). At indtægter ved forsikringsvirksomhed skulle henregnes til de finansielle indtægter blev dog først fastsat i lovteksten med vedtagelsen af L 53 (1998/1999).
- 8 Om kritikken se *Jens Wittendorff*, SU 2002, 66, p. 142-159.
- 9 Jf. pkt. e) i de almindelige bemærkninger til L 99 (2001/2002 – 2. samling). Dispensationsbestemmelsen er siden videreført ved senere lovændringer med mindre udvidelser af anvendelsesområdet som anført nedenfor. I svar til Forsikring & Pension, bilag 19, L 213 (2006/2007) bekræftede skatteministeren i øvrigt, at dispensationer givet forud for lovforslagets vedtagelse fortsat ville være gældende.
- 10 I tabellen betyder overskriften “Begge dele”, at Skatterådet i den pågældende afgørelse har meddelt dispensation vedrørende nogle koncernselskaber og givet afslag vedrørende andre koncernselskaber.
- 11 Under lovbehandlingen anbefalede FSR, at der alene burde indføres vejledende kriterier for Ligningsrådets skønsudøvelse og ikke egentlige betingelser. Dette var skatteministeren dog ikke enig i, idet det dog blev tilkendegivet, at vurderingen af, om selskaberne opfylder de pågældende betingelser, er skønsmæssig, jf. skatteministerens svar til FSR, bilag 79, L 99 (2001/2002 – 2. samling). Betingelserne for meddelelse af dispensation er kortfattet omtalt i Ligningsvejledningen 2011-2, afsnit S.D.5.7.
- 12 Oprindeligt angik dispensationsmuligheden alene forsikrings- og bankvirksomhed, men med vedtagelsen af L 121-2 (2004/2005) blev også realkreditinstitutter omfattet heraf. I forbindelse med vedtagelsen af L 23 (2008/2009) blev også investeringsforvaltnings- og fondsmæglervirksomhed omfattet af adgangen til dispensation, da der ikke sås at være særlige grunde til, at disse typer af selskaber ikke skulle have de samme muligheder, jf. L 23 (2008/2009), bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser, § 1, nr. 31. Udvidelsen vedrørende investeringsforvaltnings- og fondsmæglervirksomhed er formentlig foranlediget af afgørelsen TfS 2008, 1378, hvor Skatterådet gav afslag, idet Skatterådet fandt, at der ikke var hjemmel til at give dispensation til andre end forsikrings-, realkredit- og bankvirksomheder. Se i øvrigt *Kim Wind Andersen*, UFS 2009, 10. De omfattede virksomheder er omtalt i definitionskapitlet i lov om finansiel virksomhed, nærmere bestemt § 5, stk. 1, nr. 1.
- 13 Jf. høringsnotat til Skatteudvalget, bilag 19, L 99 (2001/2002 – 2. samling).
- 14 Jf. bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser, § 11, nr. 16, L 99 (2001/2002 – 2. samling). Der gælder særlige regler for filialer, jf. afsnit 4.1.1 nedenfor.
- 15 Jf. bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser, § 11, nr. 16, L 99 (2001/2002 – 2. samling). Se i øvrigt TfS 2008, 911, hvor dispensation blev meddelt, bl.a. fordi mere end 85 pct af datterselskabets indkomst kom fra virksomhed med kunder i det pågældende land. Se endvidere TfS 2008, 326 hvor andelen var mellem 79 pct. og 100 pct.
- 16 Fra en sag, som nærværende forfatter har kendskab til, men som alene er offentliggjort i stærkt forkortet form, var Skatterådet enig med spørger i, at et datterselskab, som drev skadesforsikringsvirksomhed, kunne foretage vurderingen på baggrund af bruttopræmieindtægter modtaget fra henholdsvis kunder i selskabets hjemland og kunder i udlandet.
- 17 Jf. bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser, § 11, nr. 16, L 99 (2001/2002 – 2. samling).
- 18 Om kontrolkravet i LL § 2, se *Jens Wittendorff*: Armslængdeprincippet i dansk og international skatteret, 2009, p. 283 et seq.
- 19 Jf. bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser, § 11, nr. 16, L 99 (2001/2002 – 2. samling). Se i øvrigt TfS 2008, 911 hvor dispensation blev meddelt, bl.a. fordi mere end 69 pct. af datterselskabets indkomst kom fra virksomhed med kunder, som ikke var koncernforbundne. Se endvidere SU 2008, 326, hvor andelen udgjorde mellem 91 pct. og 100 pct..
- 20 Jf. bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser, § 11, nr. 16, L 99 (2001/2002 – 2. samling).
- 21 Jf. Høringsnotat til Skatteudvalget, bilag 19, L 99 (2001/2002 – 2. samling).
- 22 Se endvidere TfS 2008, 929, hvor Skatterådet tillige lægger vægt på solvensprocenten for virksomheder i samme gruppe som angivet i Finanstilsynets nøgledatabase.
- 23 Den i afgørelsen anvendte formulering synes dog sprogligt noget uklar: “*Ud fra en konkret vurdering, finder Skatteministeriet dermed ligeledes, at Y ikke er overkapitaliseret grundet selskabets aktivfordeling af den forvaltede formue ud fra en risikobetragtning, samt de oplyste planer om ekspansion findes selskabets kapitalbehov at være større end minimumskravet i lovgivningen.*”
- 24 Se i øvrigt TfS 2009, 816 hvor et af datterselskaberne fik afslag på dispensation, da det blev anset for overkapitaliseret. De nærmere konkrete forhold er dog ikke gengivet i den offentliggjorte afgørelse.
- 25 Danske datterselskaber blev omfattet af dispensations-

- bestemmelsen i forbindelse med vedtagelsen af L 213 (2006/2007), idet CFC-reglernes anvendelsesområde samtidig blev udvidet til at omfatte indkomst i alle datterselskaber – også danske. Udvidelsen af dispensationsmuligheden til også at dække danske datterselskaber var ikke omtalt i det oprindelige lovforslag, men blev indføjet ved betænkning over L 213 af 23. maj 2007, § 1, nr. 20. I øvrigt var dispensationsbestemmelsen slet ikke medtaget i høringsudkastet af 1. februar 2006, der blev udsendt forud for fremsættelsen af L 213 (2006/2007). Efter skarp kritik heraf blev dispensationsbestemmelsen dog genindsat. Se i den forbindelse oversigt over hørings svar med kommentarer, bilag 1, L 213 (2006/2007).
- 26 Jf. høringsnotat til Skatteudvalget, bilag 19, L 99 (2001/2002 – 2. samling).
- 27 Jf. skatteministerens svar til Forsikring & Pension, bilag 19, L 213 (2006/2007).
- 28 Skatterådet anførte dog som forudsætning for at meddele dispensation, at egenkapitalen i filialen ville udvikle sig naturligt i takt med filialens opbygning og drift.
- 29 I afgørelsen er det oplyst, at bankfilialer inden for EU er omfattet af kontrol og regulering af Finanstilsynet i moderselskabets hjemland, samt at der ikke foreligger noget krav om, at en udenlandsk filial skal have stillet en kapital til rådighed.
- 30 Jf. høringsnotat til Skatteudvalget, bilag 19, L 99 (2001/2002 – 2. samling). Dette blev i øvrigt kritiseret af Forsikring & Pension, der pålæderede for, at der burde gives dispensation for den udenlandske finansielle datterkoncern under ét. I øvrigt kritiserede Forsikring & Pension, at genforsikring – hvor tegningen af forsikringer sker globalt, og hvor koncession eller offentligt tilsyn ikke altid er påkrævet – ikke gives en dispensationsmulighed. Hertil svarede skatteministeren, at genforsikring er en meget mobil aktivitet, og at CFC-reglerne netop har til formål at sikre, at sådan aktivitet ikke kan placeres i lavskattelande. Se endvidere *Christen Amby*, SpO 2002, nr. 3, p. 102-125.
- 31 Jf. bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser, § 11, nr. 6, L 99 (2001/2002 – 2. samling).
- 32 Jf. TfS 2011, 477, TfS 2008, 929, SU 2008, 215 og TfS 2008, 603.
- 33 Jf. *Jens Wittendorff*, SU 2002, 66, p. 142-159.
- 34 Jf. høringsnotat til Skatteudvalget, bilag 19, L 99 (2001/2002 – 2. samling).
- 35 Jf. *Lars Nyhegn-Eriksen* i RR 2007, nr. 8, p. 60 et seq. Se endvidere *Daniell Rosenlund & Søren Reinhold Andersen*, SU 2007, 235.
- 36 Jf. høringsnotat til Skatteudvalget, bilag 19, L 99 (2001/2002 – 2. samling).
- 37 Jf. *Sara Stentz Zahle & Søren Steenholdt*, SR-skat, 2007, nr. 6, p. 477-489. Se også FSR's kritik heraf, bilag 79, L 99 (2001/2002 – 2. samling). Eksempelvis er det blevet foreslået, at dispensation skulle tillades, selvom betingelsen om lokalt kundegrundlag ikke er opfyldt, såfremt der ikke er tale om, at en allerede eksisterende aktivitet i Danmark er blevet flyttet til et andet land, jf. henvendelse fra GE Frankona Reinsurance ApS, bilag 59, L 99 (2001/2002 – 2. samling).
- 38 Jf. høringsnotat til Skatteudvalget, bilag 19, L 99 (2001/2002 – 2. samling).
- 39 Jf. OECD Report: Controlled Foreign Company Legislation, 1996, p. 67-76. Se endvidere *Hans-Jörgen Aigner* et al. i *Michael Lang* et al.: CFC Legislation, Tax Treaties and EC Law, 2004, p. 21, *Brian Arnold*: The Taxation of Controlled Foreign Corporations: An International Comparison, 1986, p. 2 samt *Daniel Sandler*: Tax Treaties and Controlled Foreign Company Legislation, 1998.
- 40 Jf. *Brian Arnold & Patric Dibout*: IFA Cahiers de Droit Fiscal International, 2001, generalrapporten, p. 52 som anfører: "*Perhaps the most difficult aspect of defining passive income for purposes of CFC-rules is to exclude amounts such as interest and rent that, in certain circumstances, are clearly active business income. For example, interest earned by a financial institution and rent earned by a company engaged in owning and managing large commercial properties should be classified as active business income.*" Herefter fremhæver generalrapportørerne Danmark, hvorom de anfører: "*There are wide discrepancies in countries' rules on this point. In Denmark, interest (and other types of passive income) is treated as passive income even for a financial institution. Financial institutions are the primary target of the Danish CFC-rules... In most countries, however, interest earned by a CFC that is carrying on business as a financial institution is treated as non-tainted income.*"
- 41 Jf. OECD Report: Controlled Foreign Company Legislation, 1996, p. 72. For en kort komparativ oversigt over CFC-lovgivningen i de Nordiske lande se *Jens Wittendorff* i *Jane Bolander* (red.), Yearbook for Nordic Tax Research 2011, generalrapportens afsnit 5.2 (bogen er endnu ikke udkommet).
- 42 For en generel gennemgang af de svenske CFC-regler henvises til *Mattias Dahlberg*: Internationell Beskatning, 2007, p. 125 et seq. For dybdgående akademisk analyse af de (tidligere) svenske CFC-regler se disputaterne ud-

- arbejdet af *Lars-Erik Wenehed*: CFC-Lagstiftning, 2000 og af *Mattias Dahlberg*: Svensk skatteavtalspolitik och utländske basbolag, 2000.
- 43 Jf. 39a kap. 2 § inkomstskattelagen
- 44 Jf. 39a kap. 7 § inkomstskattelagen.
- 45 Jf. 39a kap. 7 § andra stycket inkomstskattelagen.
- 46 Liechtenstein er dog ikke omfattet af denne undtagelse. Se *Jesper Barenfeld & Roger Persson Österman*, Svensk Skattetidning, 2008, nr. 2, p. 105-108 samt *Mattias Dahlberg* i *Michael Lang* et al.: CFC Legislation, Tax Treaties and EC Law, 2004, p. 590.
- 47 Jf. 39a kap. 7a § inkomstskattelagen. Ved bedømmelsen skal der særligt henses til, om datterselskabet har egne ressourcer i form af lokaler og udstyr, om datterselskabet har personale med tilstrækkelig kompetence til selvstændigt at drive virksomheden, og om personalet har kompetence til selvstændigt at træffe beslutninger vedrørende den løbende virksomhed. Se *Jesper Barenfeld*, International Tax Bulletin, 2010, no. 7, p. 295-301, som kritiserer den i lovbestemmelsen anvendte terminologi, som ikke findes fuldt ud i overensstemmelse med EU-Domstolens.
- 48 NOKUS står for "Norsk-Kontrolleret Utenlandsk Selskab". Om de norske CFC-regler se *Frederik Zimmer*: Internasjonal inntektsskatterett, 2009, p. 332 et seq., *Henning Naas* et al.: Norsk Internasjonal Skatteret, 2011, p. 592 et seq. samt *Anna B.S. Passalacqua & Lars A. Henie*, Intertax, 2008, p. 379 et seq.
- 49 Jf. sktl. § 2-4.
- 50 Jf. sktl. § 10-62. Datterselskabet skal være et aktieselskab eller lignende. Endvidere finder reglerne anvendelse i relation til "selvstændige innretninger og formuessmasser", hvorved ifølge forarbejderne først og fremmest sigtes på trusts beliggende i lavskattelande, jf. *Henning Naas* et al.: Norsk Internasjonal Skatteret, 2011, p. 596, såfremt de norske ejere/skatteydere har fordel heraf.
- 51 Jf. sktl. § 10-63.
- 52 Jf. sktl. § 10-64 a.
- 53 Jf. Ot.prp. nr. 16 (1991-1992) pkt. 6.12, der citeres i *Henning Naas* et al.: Norsk Internasjonal Skatteret, 2011, p. 628-629. Se endvidere *Arvid Gusland* i IFA Cahiers de Droit Fiscal International, 2001, Norwegian Branch Report, p. 744.
- 54 Jf. Sktl. § 10-64 b. Det er tillige en betingelse, at Norge ifølge en dobbeltbeskatningsoverenskomst eller anden aftale kan kræve oplysninger udleveret fra etableringsstaten, eller alternativt at skattemyndighederne i etableringsstaten bekræfter, at den fremlagte dokumentation er korrekt.
- 55 "White-list" er dog ganske kort og indeholder ingen EØS-lande. Desuden gælder en række undtagelser hvorefter CFC-beskatning kan komme på tale, selvom det pågældende land er optaget på listen. Se *Frederik Zimmer*: Internasjonal Inntektsskatteret, 2009, p. 338.
- 56 Jf. HM Revenue & Customs, Consultation on Controlled Foreign Companies (CFC) Reform, June 2011. Forslaget er kort omtalt i SU 2011, 367. For tidligere omtale af de britiske bestræbelser på at modernisere CFC-reglerne se *David Taylor & Laurent Sykes*, British Tax Review, 2007, nr. 5, p. 609-647 og *Michael Deveraux*, British Tax Review 2010, nr. 2, p. 111-119. Se endvidere *Michael Nørremark*, SU 2009, 69.
- 57 Ændringen af de britiske CFC-regler er sidste led i en tre-trins-proces, der blev indledt med en lovændring i 2009, hvorefter udbytter fra udenlandske datterselskaber normalt vil være skattefri (eksempion). Dette blev fulgt op med en ændring af reglerne om beskatning af faste driftssteder, således at det engelske hovedkontor fra 2011 har adgang til at vælge, at indkomst i udenlandske faste driftssteder ikke skal medregnes til hovedkontorets skattepligtige indkomst i Storbritannien.
- 58 Kritisk over for, om de foreslåede regler er tilstrækkeligt simple, er *Lee A. Sheppard*, Tax Notes International, 2011, nr. 1, p. 7-13.
- 59 Det var ikke muligt at fortolke undtagelsen således, at CFC-reglerne alene fandt anvendelse på rent kunstige arrangementer, jf. Vodafone 2-dommen: Vodafone 2 v HMRC [2008] EWHC 1569 (ch); [2008] STC 2391.
- 60 For et overblik over de svenske lempelsesregler se *Martin Berglund & Frederik Bexelius*: IFA Cahiers de Droit Fiscal International, 2011, vol. 96b, p. 625-644. De svenske regler om "participation exemption" finder anvendelse på udbytter fra såvel svenske som udenlandske datterselskaber, såfremt aktierne anses for erhvervsrelaterede. I relation til de norske lempelsesregler se *Else Toril Sundkvist & Anne-Ma Tostrup Smith*: IFA Cahiers de Droit Fiscal, 2011, vol. 96b, p. 497-516. De norske regler om "participation exemption" gælder ikke i relation til udbytter og kapitalgevinster fra selskaber i lavskattelande uden for EØS (medmindre datterselskabets indkomst er omfattet af norsk CFC-beskatning).